

Dosarul nr. 3ra-655/2022
2-20125934-01-3ra-18062022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. V. Dodon)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

ÎNCHEIERE

03 august 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Iurie Bejenaru
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Stan Samoil împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actelor administrative individual defavorabile și obligarea recalculării stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei cu includerea anului 1999 până la depunerea cererii,

împotriva deciziei din 14 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 28 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă:

La 07 octombrie 2020, Stan Samoil a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actelor administrative individual defavorabile și obligarea recalculării stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei cu includerea anului 1999 până la depunerea cererii.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 30 iunie 2020, Stan Samoil s-a adresat cu cerere prealabilă către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Botanica, prin care a solicitat recalcularea stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei, cu includerea anului 1999 până la momentul depunerii cererii.

A indicat, că prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Botanica nr. S1317/20 din 13 iulie 2020, s-a respins cererea depusă de Stan Samoil cu privire la recalcularea stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei, cu includerea anului 1999, invocându-se art. 7 alin. (1) al Legii privind sistemul public de asigurări sociale.

Prin același refuz, s-a recomandat lui Stan Samoil să se adreseze la angajatorul SA „Metal”, pentru a soluționa problema respectivă, or, în sensul art. 26, 30 în coroborare cu art. 31 al Legii privind sistemul public de asigurări sociale, statul este acela care deține toate instrumentele legale de a obliga, de a trage la răspundere prin aplicarea măsurilor de executare silită asupra angajatorului, fiindcă, în contextul legii, acesta se face vinovat de neachitarea contribuțiilor de asigurări sociale și nicidecum salariatul.

A arătat, că potrivit răspunsului Agenției Servicii Publice din 11 martie 2020, SA „Metal” înregistrată la 17 februarie 1995, a fost radiată din Registrul de stat al persoanelor juridice la 7 aprilie 2006, în rezultatul lichidării, conform hotărârii Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2005.

Astfel, a menționat, că în speță, sumele datorate de angajator la bugetul asigurărilor sociale de stat, se recuperează conform procedurii prevăzute de art. 237 Codul Civil.

Nefiind de acord cu refuzul respectiv, la 22 iulie 2020, Stan Samoil a depus cerere de chemare în judecată privind contestarea actului administrativ și obligarea de a recalcula pensia pentru limita de vârstă, însă, prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 18 august 2020, acțiunea a fost declarată inadmisibilă, pe motiv că nu s-a respectat procedura prealabilă.

Prin urmare, întru executarea încheierii instanței din 18 august 2020, Stan Samoil la 2 septembrie 2020, a înaintat cerere prealabilă către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Botanica prin care a solicitat anularea deciziei nr. S-1317/20 din 13 iulie 2020, însă, prin scrisoarea din 14 septembrie 2020, autoritatea a refuzat examinarea cererii prealabile în conformitate cu art. 80 alin. (3) Codul administrativ, fiind reiterată corectitudinea deciziei din 13 iulie 2020.

A insistat că, prin deciziile de refuz ale Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Botanica, reclamantului îi este lezat dreptul la proprietate, un drept consfințit și garantat prin lege, or, dreptul persoanei la stabilirea corectă a cuantumului mărimii pensiei pentru limita de vârstă, fiind în raport drepturile persoanei la asigurare în caz de bătrânețe, sunt drepturi ce fac parte din categoria drepturilor sociale.

A mai invocat, că reclamantului, în calitate de beneficiar al pensiei pentru limită de vârstă, nu-i poate fi imputată neintroducerea sau introducerea incompletă a datelor în sistemul informațional al Casei Teritoriale de Asigurări Sociale, odată ce reclamantul, a lucrat în calitate de adjunct al inginerului șef la SA „Metal”, dovadă în acest sens fiind și înscrisurile din carnetul de muncă, or, după anul 1999, dovada stagiului de cotizare se face pe baza datelor din codul personal, unde informația despre venit și contribuții se prezintă de către patron, cu introducerea ulterioară a datelor de către instituțiile specializate ale statului.

A menționat, că organul de asigurări sociale a stabilit cuantumul mărimii pensiei reclamantului, contrar legii, motiv pentru care urmează a se efectua recalcularea mărimii pensiei pentru limită de vârstă, incluzând perioada de muncă la SA „Metal” pentru anul 1999, or, aici nu pot fi reținute argumentele Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Botanica precum că, prin prisma art. 7 din Legea privind sistemul public de pensii, în stagiul de cotizare al reclamantului, perioada respectivă nu a fost inclusă, deoarece, agentul economic nu a achitat contribuțiile de asigurări sociale.

Într-adevăr, potrivit art. 7 din Legea privind sistemul public de pensii, dovada stagiului de cotizare se face pe baza datelor din contul personal, dar, cu referire la stagiul de cotizare al lui Stan Samoil, această normă de drept material, nu poate constitui temei pentru ne-recalcularea mărimii pensiei de vârstă, în situația în care obligația prezentării declarațiilor persoanei asigurate REV-5 și achitarea contribuțiilor de asigurări sociale pentru fiecare persoană asigurată angajată, constituie o obligație a angajatorului și nu a salariatului, respectiv, nu-i poate fi imputată acestuia neexecutarea obligațiilor de către angajatorul său de virare lunară la bugetul asigurărilor sociale de stat a contribuțiilor individuale. Or, acestea au fost real reținute din salariul angajatului, cu atât mai mult, că potrivit art. 29 din Legea privind sistemul public de asigurări sociale, în redacția în vigoare până la 1 ianuarie 2017, nedepunerea contribuției de asigurări sociale de către angajator, nu poate afecta plata drepturilor cuvenite asiguraților.

A mai invocat, că prin refuzul de recalculare a pensiei lui Stan Samoil, nu s-a ținut cont nici de principiile de drept unanim recunoscute cu privire la puterea lucrului judecat și autoritatea lucrului judecat *res judicata pro veritate habetur*, s-a ignorat cu desăvârșire, hotărârile judecătorești și jurisprudența națională unitară în litigii similare și chiar identice, reclamantul simțindu-se discriminat în raport cu alte persoane, care în situații similare au obținut decizii favorabile, acesta având o speranță legitimă la un tratament similar, unde i se va recalcula legal pensia pentru limita de vârstă.

A solicitat Stan Samoil anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Botanica nr. S-1941/20 din 14 septembrie 2020, anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Botanica nr. S-1317/20 din 13 iulie 2020 și obligarea la emiterea unei noi decizii privind recalcularea stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei, cu includerea anului 1999, până la momentul depunerii cererii.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 28 iulie 2021 a fost admisă acțiunea depusă de Stan Samoil și a fost anulată decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale (oficiul teritorial sectorul Botanica, municipiul Chișinău) nr. S-1317/20 din 13 iulie 2020 privind refuzul recalculării stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei cu includerea anului 1999 reclamantului Stan Samoil și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. S-1941/20 din 14 septembrie 2020, adoptată în procedură prealabilă. A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să emită actul administrativ individual favorabil în privința reclamantului Stan Samoil despre recalcularea stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei cu includerea anului 1999 începând cu data de 25 august 2013. A fost încasată de la Casa Națională de Asigurări Sociale în beneficiul lui Stan Samoil cheltuielile de asistență juridică în sumă de 8 000 de lei.

Tot la 28 iulie 2021 Casa Națională de Asigurări Sociale a recepționat copia dispozitivului hotărârii primei instanțe și la 29 iulie 2021 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de apel nemotivată (f.d. 87, 88-90).

La 28 decembrie 2021 Casa Națională de Asigurări Sociale a recepționat hotărârea motivată a primei instanțe, iar la 26 ianuarie 2022, Casa Națională de Asigurări Sociale

a depus motivarea apelului, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii (f.d.104, 110-114).

Astfel, instanța de apel întemeiat a considerat ca fiind depus în termen, atât apelul nemotivat, cât și cel motivat a Casei Naționale de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 28 iulie 2021 a Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani.

Prin decizia din 14 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 28 iulie 2021 a Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 129, 130-143).

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a stabilit că, Stan Samoil este beneficiar de pensie pentru limită de vârstă, începând cu 25 august 2013, pentru un stagiul de cotizare realizat până la 01 ianuarie 1999 de 27 ani 8 luni și după 1 ianuarie 1999 – 12 ani 9 luni, în total 40 ani 7 luni, în temeiul deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Botanica mun. Chișinău nr. 94/2013/48908.

Potrivit deciziei respective, în stagiul de cotizare a lui Stan Samoil, au fost incluse următoarele perioade asigurate: 18 august 1969 – 30 aprilie 1970, 23 august 1972 – 16 octombrie 1972, 5 septembrie 1978 – 24 martie 1981, 5 august 1981 – 17 decembrie 1982, 20 decembrie 1982 – 22 ianuarie 1986, 10 februarie 1986 – 24 august 1988, 15 septembrie 1988 – 9 octombrie 1998, 22 octombrie 1998 – 31 decembrie 1998, 1 februarie 2000 – 28 aprilie 2001, 30 aprilie 2001 – 30 decembrie 2005, 3 iulie 2006 – 30 noiembrie 2008, 1 ianuarie 2009 – 26 ianuarie 2009, 2 februarie 2009 – 2 septembrie 2013 (f. d. 80).

Este cert și faptul că, perioada 01 ianuarie 1999 – 31 decembrie 1999, nu a fost inclusă în stagiul de cotizare a reclamantului Stan Samoil.

Din conținutul certificatului nr. 550 din 16 martie 2020 emis de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Botanica urmează că, pentru perioada anului 1999, întreprinderea „Metal” SA, nu a prezentat declarațiile REV-5, cu calculul salariului pentru persoana Stan Samoil și pentru toată întreprinderea (f. d. 82).

A mai stabilit instanța de apel, că la 30 iunie 2020, Stan Samoil a depus la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Botanica mun. Chișinău cerere prealabilă prin care a solicitat recalcularea stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei, cu includerea anului 1999, în stagiul de cotizare, până la momentul depunerii cererii (f. d. 19 - 23).

Prin răspunsul / decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. S-1317/20 din 13 iulie 2020, s-a respins cererea prealabilă depusă de Stan Samoil, fiind invocat că, perioada anului 1999 nu poate fi inclusă în stagiul de cotizare, deoarece, nu este reflectată în contul personal de asigurări sociale (f. d. 24 - 25).

Potrivit mențiunilor executate la finele răspunsului / deciziei, decizia poate fi contestată în instanța de contencios administrativ la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani în termen de 30 de zile, din momentul când Stan Samoil va lua cunoștință de aceasta.

Conformându-se mențiunilor din decizia respectivă, la 29 iulie 2020, Stan Samoil a depus în Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ, prin intermediul căreia și-a manifestat dezacordul cu decizia nr. S-1317/20 din 13 iulie 2020, însă, prin încheierea Judecătoria Chișinău,

sediul Rîșcani din 18 august 2020, acțiunea depusă de Stan Samoil a fost declarată inadmisibilă, din motivul nerespectării procedurii prealabile (f. d. 26 - 28).

La 24 august 2020, Stan Samoil a înaintat Casei Naționale de Asigurări Sociale cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea deciziei nr. S-1317/20 din 13 iulie 2020 și emiterea unei noi decizii privind recalcularea stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei, cu includerea anului 1999 până la momentul depunerii cererii (f. d. 29 - 33).

Prin decizia / răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale adoptate în procedură prealabilă nr. S-1941/20 din 14 septembrie 2020, cererea prealabilă nu a fost supusă examinării, pe motiv, că prin cererea prealabilă erau formulate aceleași cerințe ca și în cererea prealabilă din 01 iulie 2020 (f. d. 34).

Nefiind de acord cu deciziile/refuzurile organului de asigurări sociale, Stan Samoil a înaintat în instanța de contencios administrativ acțiune prin care a solicitat anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Botanica nr. S1941/20 din 14 septembrie 2020, anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Botanica nr. S-1317/20 din 13 iulie 2020 și obligarea la emiterea unei noi decizii privind recalcularea stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei, cu includerea anului 1999, până la momentul depunerii cererii.

Aplicând prevederile art. 40 alin. (1) și alin. (2) din Legea privind sistemul public de pensii, art. 209 alin. (1) lit. a) și art. 165 alin. (2) din Codul administrativ, a stabilit instanța de apel că prin decizia nr. S-1317/20 din 13 iulie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a indicat în mod eronat modul de exercitare a căilor de atac, în sensul, că s-a menționat că decizia poate fi contestată în instanța de contencios administrativ. Mențiunea privind contestarea deciziei în instanța de contencios administrativ, este una eronată și nejustificată, acest fapt fiind confirmat în mod cert și prin încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 18 august 2020, prin care s-a reiterat necesitatea exercitării procedurii prealabile.

Colegiul instanței de apel a menționat că necontestarea încheierii Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 18 august 2020, de către Stan Samoil, nu denotă în nici un mod temeinicia mențiunii din decizia nr. S-1317/20 din 13 iulie 2020, așa cum, necesitatea respectării procedurii prealabile în speță, derivă din norma art. 208 Codul administrativ. Astfel, se deduce că acțiunea lui Stan Samoil este admisibilă.

De asemenea, aplicând art. 1, 7 alin. (1), art. 9 lit. e), 39 alin. (2), 42, 51 alin. (1), 52 alin. (1), (3) și (4) din Legea privind sistemul public de pensii, art. 3 lit. h), 4 pct. 1 și pct. 2, art. 5 alin. (1) lit. a), 17 alin. (1), 20 alin. (1), 25 alin. (1) și (2), 28 alin. (1) și (2), 31 din Legea privind sistemul public de asigurări sociale nr. 489 din 08 iulie 1999, pct. 68, 69, 70 din Regulamentul privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 165 din 21 martie 2017, instanța de apel a conchis asupra temeiniciei soluției primei instanțe privind anularea deciziei de refuz și deciziei emise în procedură prealabilă de Casa Națională de Asigurări Sociale de Casa Națională de Asigurări Sociale. Or, s-a stabilit cert că în anul 1999, Stan Samoil a activat în cadrul entității SA „Metal” fiind remunerat pentru munca prestată, însă, angajatorul din motive necunoscute nu a prezentat declarațiile REV-5 la organul de asigurări sociale.

Potrivit pct. 69 din Regulament, stagiul de cotizare realizat până la introducerea evidenței individuale de asigurări sociale (până la 1 ianuarie 1999) se confirmă prin carnetul de muncă sau prin alte documente eliberate în modul stabilit. În urma introducerii evidenței individuale de asigurări sociale (după 1 ianuarie 1999), stagiul de cotizare se confirmă în baza datelor din contul personal de asigurări sociale al persoanei asigurate, gestionat în conformitate cu Legea privind sistemul public de asigurări sociale.

Sub acest aspect, Colegiul specializat al instanței de apel a stabilit că, în condițiile în care Stan Samoil a prezentat setul de acte ce confirmă stagiul de cotizare și, subsecvent, dreptul la pensie pentru vechime în muncă, organul de asigurări sociale nu a dat curs cererii reclamantului privind recunoașterea și confirmarea stagiului de cotizare pentru perioada anului 1999 și a invocat în suportul poziției sale alegații care nu rezistă criticii, așa cum, neincluderea perioadei de activitate de la 1 ianuarie 1999 până la 31 decembrie 1999 în cadrul SA „Metal” constituie o încălcare a dreptului la pensie adecvată și justă.

Instanța de apel a conchis că prima instanță just a statuat că, neprezentarea de către angajator a declarațiilor privind achitarea contribuțiilor de asigurări sociale nu pot fi imputate salariatului, de vreme ce responsabilitatea de a vărsa sumele respective și sancțiunile pentru inacțiunile date o poartă în exclusivitate angajatorului.

Din normele legale citate supra, urmează că, contribuțiile de asigurări sociale se rețin din salariul angajatului la sursa de plată, mai mult decât atât, potrivit art. 29 Legea privind sistemul public de asigurări sociale, nedepunerea contribuției de asigurări sociale de către angajator nu poate afecta plata drepturilor convenite asiguraților.

Corespunzător, se deduce că omisiunea angajatorului SA „Metal” de a prezenta declarațiile necesare la organul de asigurări sociale, nu este imputabilă intimatului-reclamant, motive pentru care se impune concluzia că decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale, este neîntemeiată și contrară prevederilor legale aplicabile speței.

Completul specializat al instanței de apel a conchis că, instanța de fond just a concluzionat asupra ilegalității deciziei de refuz din 13 iulie 2020, or, prin înscrisurile din carnetul de muncă al lui Stan Samoil, se confirmă că în perioada anului 1999, acesta a activat în SA „Metal”.

Afirmațiile apelantei precum că, perioada anului 1999, nu a fost inclusă în stagiul de cotizare, în virtutea dispozițiilor art. 7 din Legea privind sistemul public de pensii, au fost respinse de instanța de apel, așa cum, norma legală respectivă în nici un mod nu justifică decizia de refuz emisă de apelantă. În acest sens, instanța de apel a reiterat că, obligația prezentării declarațiilor persoanei asigurate și achitarea contribuțiilor de asigurări sociale pentru fiecare persoană asigurată angajată, constituie o obligație a angajatorului și nu o obligație a salariatului, respectiv, lui Stan Samoil nu-i poate fi imputată omisiunea angajatorului de a prezenta declarațiile persoanei asigurate.

În aceste condiții, reieșind din cumul probelor administrate la dosarul cauzei și cadrul legal aplicabil speței, Colegiul instanței de apel a conchis asupra temeiniciei soluției fondului de anulare a deciziilor emise de Casa Națională de Asigurări Sociale și de obligare a Casei Naționale de Asigurări Sociale să emită actul administrativ

individual favorabil în privința reclamantului Stan Samoil despre recalcularea stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei cu includerea anului 1999 începând cu data de 25 august 2013.

De asemenea instanța de apel a stabilit că în cadrul prezentului proces, drepturile și interesele lui Stan Samoil au fost reprezentate de avocatul Alexei Elena, iar pentru serviciile prestate de avocat, intimatul-reclamant a achitat suma de 8 000,00 de lei, fapt confirmat prin ordinul de plată DHA 30315037 din 11 februarie 2020 (f. d. 70).

În acest sens, reieșind din prevederile art. 195 din Codul administrativ instanța de apel a aplicat prevederile art. 96 alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură civilă, pct. 16 al Recomandării privind cuantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică, aprobată prin decizia nr. 2 din 30 martie 2012 a Consiliului Uniunii avocaților din RM, și ținând cont de toate circumstanțele cauzei, precum complexitatea cauzei, efortul depus de avocat pentru intentarea procesului și pledarea în fața instanței, precum și numărul ședințelor de judecată, se constată că fondul în mod just a adjudecat reclamantului-intimat suma de 8 000,00 lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Instanța de apel a respins argumentele expuse de apelantă în cererea de apel precum că, cuantumul sumei cheltuielilor de asistență juridică adjudecată reclamantului ar fi unul exagerat, având în vedere că, speța reprezintă o anumită complexitate, iar cheltuielile suportate de reclamant sunt reale, necesare și rezonabile.

La 18 aprilie 2022 și la 29 aprilie 2022, prin intermediul adresei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a expediat recursul nemotivat, respectiv și recursul motivat, solicitând admiterea acestuia, anularea deciziei din 14 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău și emiterea unei noi decizii (f.d.144-145, 151-156).

În susținerea recursului recurenta a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o ilegală și neîntemeiată, prin faptul că au fost interpretate în mod eronat normele de drept material și situația de fapt.

A susținut că reclamantul/intimatul a contestat decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.S-1317/20 din 13 iulie 2020 în instanța de contencios administrativ, însă la data de 18 august 2020 Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, a emis încheiere prin care s-a declarat inadmisibilă acțiunea din motivul că nu a fost respectată procedura prealabilă. Recurentul nu a fost înștiințat de către instanța de fond despre emiterea încheierii invocate și nici nu a cunoscut despre existența acțiunii respective, ceea ce a dus la faptul că autoritatea publică nu a avut temei de a-și expune poziția vis-a-vis de prima acțiune.

Mai mult, potrivit încheierii din 18 august 2020 instanța reține argumentul că „în conformitate cu prevederile art.207, alin.(1) Cod Administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.” Deci, în coroborare cu norma juridică prenotată de instanța de fond, prin încheierea din 18 august 2020, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani a dispus declararea inadmisibilității acțiunii de contencios administrativ din oficiu, totodată menționând și calea de contestare a acesteia. Astfel,

intimatul urma să-și realizeze dreptul său de a contesta cu recurs încheierea menționată, în termen de 30 zile din data comunicării actului administrativ.

Deci, actul administrativ (Decizia nr.S-1317/20 din 13.07.2020) a fost adus la cunoștință intimatului în luna iulie 2020, însă acțiunea în contencios administrativ a fost depusă la data de 12 octombrie 2020, ceea ce denotă că a fost depășit termenul de contestare prevăzut de legislația administrativă. Astfel, termenul de 30 zile constituie un termen de decădere în exercitarea unui drept procesual.

Astfel, în temeiul art.207, alin.(2), lit. d) Cod Administrativ care prevede că acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.209, instanța de fond urma să declare inadmisibilă acțiunea reclamantului/intimatului.

Cât privește, răspunsul nr.S-1941/20 din 14.09.2020, recurentul îl consideră absolut întemeiat și coroborat cu normele juridice prevăzute de Codul Administrativ. Or, potrivit cererii prealabile depuse la data de 04.09.2020 reclamantul/intimatul nu a invocat nici un temei juridic nou, cerințele fiind identice cu cele invocate în prima cerere prealabilă.

În contextul celor expuse, Casa Națională de Asigurări Sociale reiterează că instanța de fond, în baza argumentelor aduse și în concordanță cu legislația în vigoare, urma a declara acțiunea intimatului ca fiind inadmisibilă.

Totodată, a menționat că pensia pentru limită de vârstă se stabilește în conformitate cu prevederile Legii nr.156/1998 privind sistemul public de pensii și potrivit art. 1¹ al legii reiterate sistemul public de pensii se organizează și funcționează pe principiile sistemului public de asigurări sociale prevăzute la art.3 din Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale și unul din principiile respective constituie principiul contributivității, conform Document semnat electronic în conformitate cu Legea nr. 91/2014. Verificarea semnăturii poate fi realizată la adresa: <https://msign.gov.md>. căruia drepturile de asigurări sociale se cuvin pe temeiul contribuțiilor de asigurări sociale plătite (art.3, lit. e) al Legii nr.489/1999). Conform art.7 al Legii nr.489/1999 în sistemul public, prestațiile de asigurări sociale (pensii, indemnizații sau alte forme) reprezintă drepturile în bani sau în natură ce se cuvin persoanelor asigurate, în condițiile legii, corelative contribuțiilor de asigurări sociale.

Totodată, art.19 al aceleiași legi stipulează că, contribuția de asigurări sociale se datorează de la data încadrării în una din situațiile prevăzute la art.4 sau a încheierii contractului de asigurare. În cazul dat, intimatul se regăsește în art.4, alin. (1) al legii citate, ca persoană care desfășoară activitate pe bază de contract individual de muncă, fiind angajat la S.A. „Metal” din 22.10.1998 până la 30.12.2005.

În urma examinării dosarului de pensionare al intimatului, s-a constatat că dânsul este beneficiar de pensie pentru limită de vârstă începând cu data de 25.08.2013, care a fost reexaminată ulterior. La fel, s-a constatat că din întreaga perioadă a activității intimatului la entitatea S.A. „Metal”, doar perioada anul 1999 nu a fost inclusă în stagiul de cotizare din motivul că nu este reflectat în contul personal de asigurări sociale al lui Stan Samoil nici venitul asigurat calculat și nici venitul asigurat achitat, deoarece angajatorul nu a prezentat la organul teritorial de asigurări sociale declarațiile privind

evidența nominală a asiguraților (Forma REV-5), în temeiul căreia se indică venitul asigurat calculat și achitarea contribuțiilor de asigurări sociale pentru perioadele de asigurare corespunzătoare și pentru salariații săi.

Art.20 alin.(1) al Legii nr.489/1999 expres prevede că, calculul și plata contribuției de asigurări sociale datorate de asigurații angajați cu contract individual de muncă și de angajatorul acestora se fac lunar de către angajator. Astfel, angajatorul intimatului, S.A. „Metal”, urma să prezinte organului teritorial de asigurări sociale declarațiile privind evidența nominală a asiguraților (Forma REV-5) pentru salariații săi. În astfel de condiții Casa Națională de Asigurări Sociale nu poartă răspundere pentru neprezentarea declarațiilor REV-5.

La fel, a menționat că atât prima instanță, cât și instanța de apel neîntemeiat a încasat de la recurent în beneficiul intimatului cheltuielile de asistență juridică în mărime de 8000 de lei, deoarece aceste cheltuieli nu sunt reale, necesare și rezonabile. Intimatul nu a demonstrat, la solicitarea cheltuielilor de judecată, aportul real al avocatului la soluționarea cauzei, timpul și munca depusă de avocat, aptitudinile speciale necesare pentru acordarea asistenței juridice, faptul în ce măsură munca avocatului, în cauza respectivă, i-a limitat capacitatea de a lucra în alte dosare, natura și durata relației dintre avocat și client, etc.

În conformitate cu art.244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 14 aprilie 2022 și la 18 aprilie 2022, prin intermediul adresei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cererea de recurs nemotivată (f.d. 144-145).

La 13 mai 2022 a fost notificată Casei Naționale de Asigurări Sociale decizia motivată a instanței de apel și la 29 aprilie 2022 Casa Națională de Asigurări Sociale prin intermediul poștei electronice, iar la 30 aprilie 2022 prin intermediul oficiului poștal a depus cererea de recurs motivată, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi decizii (f.d. 148, 151-155, 157, 158-164).

În condițiile enunțate, recursul nemotivat depus la 18 aprilie 2022 și cel motivat depus la 29, 30 aprilie 2022 sunt în termen.

La 28 iunie 2022 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Stan Samoil copia recursului motivat depus de Casa Națională de Asigurări Sociale cu înștiințarea despre necesitatea prezentării referinței, însă acesta pînă la examinarea admisibilității recursului nu și-a valorificat dreptul de a depune referință.

La 01 august 2022, Stan Samoil, reprezentat de avocatul Elena Alexei, a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 14 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de recurs depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale inadmisibilă, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246 alin.(1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin.(2) din art.246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)- f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art.245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct.230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct.85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct.45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141,§39).

La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, §31, Seria A, nr.212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Iurie Bejenaru

judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu